

yèsto reapareix, segons Rohlf, a Cautarés i a Arrens (Le Gc., § 105, § 138).

En llatí un mot així existí com a substantiu, però amb morfologia més primitiva i significat més ample: CONGÈRIÈS, partint de la mateixa arrel, usat des dels orígens i en tota la història de la llengua i aplicat a tota mena de coses (fusta, arbres i qualsevol). Restà en romànic aplicada a la neu, en el sentit de la congesta pirinenca, i en una àrea molt àmplia, que es degué estendre per l'orient del domini gallo-romànic, de Nord a Sud, i també s'usaria ací i allà en la part pirinenca, comprenent-hi una llengua rossellonesa del Nord: ⁺*congira*.

És del Capcir *kupžira* 'congesta de neu', oït viu als Angles, també a Formiguera (on per altra part és conegut un vessant dit *Les Congires*, 1960), i igual en alguna zona conflentina al N. de la Tet (a Mosset); si bé, entremig d'aquests dos testimonis amb fonètica rigorosament cat., sembla haver-s'hi infiltrat a la Vall de Noedes una variant amb tractament llenguadocià del diftong: *la kupžera* damunt els famosos estanyes, car m'expliquen que a l'hivern «se fan un munt de *kupžeras* en el Bac del Gorg» (1960). No seria únic això en els Pirineus, puix que hi ha un «hameau» *Congires* en el Bearn, una trentena de km. a l'ENE. de Pau, terme de Bentayou, que ja apareix citat el 1683 (PRaymond, *DictTop.*).

Però en terres occitanes és sobretot cap als Alps i el massís central on ho retrobem: *cougnèiro* «fondrière: neige entassée par le vent dans un profond ravin» (Sauvages, doncs cap als Cevennes), *counièira* en el Velay «amas de neige» (Vinols), i Ronjat qualifica *cougniero* de provençal i *-èiro* de llenguadocià (Ronjat, *GrammLstProv.* I, 213). Segueix, almenys a claps per l'Orient d'Oil (i allí amb una sorda intermèdia, que potser hem de mirar, se m'acut, com a contaminada per CONCHA, puix que les congestes és a les clotades on s'amunteguen): Savoia *conçhire*, *cancheire*, *corcire*, i d'altra banda Liege *conçire* «amas de neige», sobre els quals ens informen Jud i Haust (*ARom.* XVII, 129).

Congestió [Lab. 1839], pres del ll. *congestio*, *-onis* 'acumulació, amuntegament': «lo perill de la *congestió cerebral* havia doncs desaparegut», NOLLER, *Vilaniu* (366); *gestionar*; *congestiu*; *descongestionar*.

Digerir, pres del ll. *dīgērēre* 'distribuir, repartir', des d'on 'repartir per tot el cos' (i 'pair'): no hi ha notícia que fos usat per Lull més que en el seu participi llatí, *digest* (< *digestus*): «per ço que la vianda ne fos *digesta*», *Blanq* (NCL. I, 186.7) (altrament cf. PAIR); «*digesta*, per cauza <cosa> *digesta*», rimant amb *indigesta*, Aversó, 487.3, 7; *digesto* Lacav.; *digesta*=*digest* (jurid.), Belv. *Digestar*; *digestible*, *-ibilitat*. *Digestió* [Lull], ll. *digestio*, *-onis*, id., en el sentit de 'assaonament': «per açò en estiu se fa la *digestió* de les plantes, e maduren les fruytes e se sahonen les sements» (*Merav.*, Ag. I, 139), «*digestió* o pahiment: *digestio*, *concoctio*», DTo. 1647; *digestiu* [Belv.]; *digestor*; *digestible*, *digestibilitat*. *Digerir* [DTo. 1647: «d. o pahir»]; *digerent*; *digerible*; *digeriment*. *Dege-*

rir. *Egerir*. *Indigest* [c. 1390, Aversó]; «*sind-to*, *cruu*: *crudus*, qui *cibum non coxit*», DTo. 1647; *indigestió* («*cruditas*, *crapula*», DTo. 1647); «malestar produït per no haver paït bé els aliments», Fontserè (*CiFiNat.*, gloss.); *indigestar-se*; *indigestible*, *-ibilitat*; *indigerible*.

Ingerir, pres del ll. *ingērēre* 'portar en alguna banda', 'ficar en alguna cosa' [1344, *Ordin. Pal.*]: «lo qual moviment nos ha *ingerit* e *ingereix* sospita de contàgio» 1592 (corresp. Perp-Bna., RLR IV, 91), Lacav., Belv.; «introduir; empassar-se», Fontserè (*CiFiNat.*, 136, 217); *ingestió* [Lacav.]; *ingerència* [Lab. 1888, no 1839].

Registre [fi S. XIII], pres del b. ll. antic *registrum* 'registrament o sumari de fets que s'esdevenen', ll. tardà *regesta*, *-torum*, id., participi neutre plural del ll. *regerere* 'transcriure' (alterat per influència dels nombrosos mots en *-ista*, i en *-estria*); Gregori de Tours i J. de Varazze usen ja *registrum* per als fets de vides de sants (*Historia Francorum* IX, 33.34; *Legenda Aurea*, 385.23, 495.33, 560.39); les *VidesR* usen *registre* amb referència a ells en altres passatges: «recomta Sent Gregori en lo *registre* que ---», «e diu St. Gregori en lo seu *registre* ---» (f° 169v1, 186r2), «los *legistres* dels lombarts» traduïnt «in *gestis Longobardorum*» (113.2).

Aquest és una dissimilació (f° 44v2), on es veu encara més clara la influència de *legista* i anàlegs; «que'l tresorer no reba res --- tro sia *registrat* en lo *registro* del senyor Rey» a. 1286 (CaCandi, *MiscHiCat.* II, 315); «de totes coses damunt dites vos porets certificar per vostres *registres* e per les persones damunt dites» a. 1301 (Finke, *Acta Arag.* III, 103); doc. ross. de 1384 (RLR XVI, 23); l'*InuLC* n'assenyala tres exs. en el S. XIV, a part del de 1364 (infra); «Yo primerament pose dessús orde als affers, primerament dels pobres de Déu, segonament, del fisc, e terç de les gentes; e aquest orde, serve-s hui?; plàcia-us-ho veure: cercats tots los oficials --- e trobarets que no tant solament <no> lo dit orde, ans, ço que pijor és, del primer e del terç no-s curen --- mas del segon, quant a --- exacció de bans e de penes, hagués-n'hi!, car açò és lur *registre*, en açò és lur estudi, per açò és lur cura e lur treball», Eiximenis (*Doctrina Compendiosa*, NCL., 79); «la mola de alt ---; la mola de baix o lo *registre*: mola inferior, mola *stabilis*»; «DE COSES DE NOTARIS Y PROCEDIMENTS: fer acte o *registrar* o continuar la venda: prescribere *venditionem*», OPou (*TbPu.*, 216, 137).

Registrar [1286, supra]; «en dit libre fassa *registrar* totes èpoches» a. 1336, «per fer *registrar* la letra», «havem feta *registrar* la present letra en lo *registre* del nostre offic», 1364, i un parell més de docs. del segle XIV en l'*InuLC*; *registre* com a forma verbal i nominal en Aversó (802.4, 5). Accs. moderns peculiars 'controlar' (parlant d'un gos, respecte dels visitants) en el Rector de Vallfogona (cita de Careta, *Barbr.*, s. v. *lloro*); 'escorcollar' vulgar modernament, i en la mesura que es tracta de la vista, ja no recent: «a ocasió de aver yo *registrat* tants escrits de nostra llengua, antics, he trobat una dificultat en dos paraules de un verb ---», CRos (*AdagesR*, 1736, p. 37); men. (Camps